

Predmet: Trnje/Terrnje (Pavle Gavrilović i Rajko Kozlina)

Broj predmeta: K.Po2 10/2013

Glavni pretres: 17.01.2018. godine

Izveštaj: Marina Kljaić, posmatrač FHP-a

Ispitivanje sudskog veštaka medicinske struke Aleksandra Kojića

Sudski veštak, traumatolog–ortoped, ostao je u svemu pri svom pismenom nalazu od 13. novembra 2017. godine u kojem je konstatovao da je optuženi Pavle Gavrilović sposoban da pristupi sudu, jer se njegovo lečenje, sa ortopedskog aspekta, završilo.

Ispitivanje svedoka Stojana Konjikovca

Svedok odbrane Stojan Konjikovac je u vreme kritičnog događaja bio načelnik Odseka za operativno-nastavne poslove u 549. motorizovanoj brigadi Vojske Jugoslavije (549. mtbr VJ). Optužene poznaje jer su u periodu od 1996. ili 1997. pa sve do 2001. godine svi bili pripadnici 549. mtbr VJ. U vreme kritičnog događaja nije bio u selu Trnje, niti je u njega kasnije dolazio, a o stradanju civila čuo je tek nakon rata, tokom suđenja Slobodanu Miloševiću pred MKTJ.

Detaljno je objasnio situaciju na terenu početkom druge polovine marta 1999. godine, navodeći da je 124. brigada Oslobođilačke vojske Kosova (OVK) tada zaposela Podrimsko-paštričku zonu, koja je ranije bila u zoni odgovornosti njegove brigade. Vojska Jugoslavije nije mogla dozvoliti da pripadnici OVK tu i ostanu, jer je 549. mtbr VJ bila koncentrisana na zaštitu državne granice prema Republici Albaniji, odakle se očekivao napad kopnenih snaga neprijatelja. 124. brigadu OVK je trebalo uništiti, kako se ne bi našla u zaleđu njegove brigade. Naređenje za izvođenje borbenih dejstava dobijeno je od komande Prištinskog korpusa VJ, po kojem je trebalo, u sadejstvu sa 37. odredom PJP Niš, 5. četom PJP Prizren i 4. četom PJP Đakovica izvršiti deblokadu komunikacije Suva Reka–Orahovac, blokirati i uništiti snage OVK u širem rejonu sela Retimlje i uspostaviti kontrolu na tom području. Operacija je trajala od 25. do 29. marta 1999. godine i bilo je formirano pet borbenih grupa, a svedok je bio u petoj grupi. Njegova borbeno grupa nalazila se u delu brigade određenom za napad. Došli su do sela Raštane gde su zauzeli polaznu liniju, a tokom izvođenja operacije njegova grupa je bila na pravcu Studenčane–Dobrodeljane, tako da nije bio u selu Trnje, već na suprotnom pravcu. Operacija je završena 29. marta 1999. godine, kada je njegova brigada i odblokirala saobraćajnicu Suva Reka-Orahovac, uspostavila kontrolu nad teritorijom i uništila 124. brigadu OVK.

Deo snaga pozadinskog bataljona u kojem su bili optuženi tokom ove operacije bio je među snagama brigade koje su određene za blokadu. Njihov zadatak je bio da zaposedu liniju blokade kako bi sprečili eventualni pokušaj snaga OVK da se izvlače u tom pravcu. Položaj pozadinskog bataljona, po njegovom saznanju, bio je u severozapadnom delu ispred sela Trnje. Ovaj bataljon nije imao nikakav zadatak u vršenju borbenih dejstava. Šta se dešavalo u Trnju tokom izvođenja operacije, svedoku nije poznato niti ima saznanja o utrošku municije pozadinskog bataljona tokom pomenute operacije. U vreme izvođenja borbenih dejstava svedoku nije bilo poznato ništa o stradanju civila u selu Trnje. O tom događaju je saznao tek u vreme suđenja Slobodanu Miloševiću pred MKTJ i kasnije iz knjige Nataše Kandić „Kosovo – kako viđeno, tako rečeno”.

Svedok je objasnio da je u sastavu njegove brigade postojao organ bezbednosti, da su pravila vojne regulative zabranjivala napad i ubistva civila, te da je svaki pripadnik Prištinskog korpusa imao pravila ponašanja boraca izrađena kao džepni dokument. Smatrao je da bi o stradanju civila organ bezbednosti morao da zna, jer je bila obaveza svakog vojnika da obavesti neposrednog starešinu ako sazna da je pripadnik VJ izvršio neko krivično delo. Po selu Trnje nije moglo biti artiljerijskih dejstava, jer snage za blokadu nemaju takva oruđa, već samo lično naoružanje. Smatrao je da naređenje o napadu na civile u kojem ne sme biti preživelih nije nikada izdato. Ovo iz razloga jer 549. mtbr VJ baštini tradiciju dobro organizovane i disciplinovane jedinice, a u takvoj jedinici nije moguće izdavanje naređenja za ubistva civila.

Svedok je napomenuo da u selu Trnje nije bilo pripadnika OVK, pa stoga pozadinski bataljon nije imao nikakvog razloga da ulazi u selo, posebno iz razloga jer se pripadnici OVK nisu povlačili u pravcu Trnja. Nakon završetka operacije, sačinio je analizu dejstva 549. mtbr VJ i prosledio je svojoj nadređenoj komandi.

Nije mu poznato da li su pripadnici njegove brigade nekoliko dana nakon okončanja akcije dolazili u selo Trnje radi uklanjanja tela ubijenih civila.

Predsednica veća nije dozvolila punomoćniku oštećenih da svedoku postavlja pitanja da li mu je poznato da je u selima u okolini Trnja, kao npr. u selima Velika i Mala Kruša, ili Meja, bilo stradanja civila. Na insistiranje punomoćnika da o tome odluči sudsko veće, veće je donelo rešenje kojim se odbija odgovor na to pitanje.

Ispitivanje svedoka Miljana Veličkovića

Miljan Veličković, svedok odbrane, bio je u kritičnom periodu član komande 549. mtbr. VJ kao načelnik organa bezbednosti. O događajima u selu Trnje nema nikakvih neposrednih saznanja, već je o istim saznao tek u vreme suđenja Slobodanu Miloševiću pred MKTJ. I ovaj svedok je potvrdio da su svi vojnici imali brošure sa uputstvima kako da se ponašaju u ratnim uslovima, i istakao da su Pravila službe u VJ bila vrlo jasna, odnosno da je bilo određeno kako je obaveza svakog vojnika da odbije naređenje čijim bi izvršenjem bilo učinjeno krivično delo. Poznato mu je da je u nekim selima u zoni odgovornosti njegove brigade bilo ubistava civila, pojedinačnih i grupnih, ali i silovanja. U to vreme, kao organ bezbednosti, imao je četvu vojne policije koja je imala službu za suzbijanje kriminaliteta. Vojna policija njegove brigade podnosila je vojnom tužilaštvu krivične prijave, i u tom periodu podnela je preko 500 prijava za razna krivična dela – od nedozvoljenog napuštanja borbene jedinice, preko silovanja i ubistava, do ratnih zločina.

Dozvolio je mogućnost da se u pozadinskom bataljonu, koji nije imao svoj organ bezbednosti, nešto i desilo, o čemu nije dobio informaciju, ali mu je neverovatno da u selu Trnje bude ubijeno 27 civila a da se to ne sazna.

Predsednica veća nije dozvolila punomoćniku oštećenih ni da ovom svedoku postavlja pitanja da li mu je poznato da je u selima u okolini Trnja, kao npr. u selima Velika i Mala Kruša, ili Meja, bilo stradanja civila. Na insistiranje punomoćnika da o tome odluči sudsko veće, veće je ponovo donelo rešenje kojim se odbija odgovor na to pitanje.

Sledeći glavni pretres zakazan je za 7. i 20. mart 2018. godine, sa početkom u 14:30 časova.